

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 2198/2021
03.02.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића председника већа Бранке Дражић и Данијеле Николић чланова већа, у парници тужиље АА из села ..., чији је пуномоћник Радојица Трајковић, адвокат из ..., против туженог Привредног друштва „ФИНАГРО“ ДОО Рашка из Рашке, чији је пуномоћник Светислав Пантовић адвокат из ..., ради утврђења радног односа и уплате доприноса, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2342/2020 од 14.05.2021. године, у седници већа одржаној 03.02.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2342/2020 од 14.05.2021. године, става првог изреке.

Образложење

Пресудом Основног суда у Рашкој П1 103/19 од 25.02.2020. године, ставом првим изреке, утврђено је да је тужилца била у радном односу код туженог на радном месту ..., VI степен стручне спреме, почев од 09.04.2015. године до 19.08.2017. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужилци уплати порезе и доприносе за ПИО – Филијала Краљево у износу од 211.390,60 динара са законском затезном каматом почев од доспећа сваког појединачног износа до коначне исплате, као и да надлежној служби Фонда ПИО Филијала Краљево достави М4 обрасце. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужилци на име трошкова парничног поступка плати износ од 231.528,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2342/2020 од 14.05.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Рашкој П1 103/19 од 25.02.2020. године у ставу првом изреке, у делу става другог изреке којим је обавезан тужени да тужилци уплати доприносе за ПИО – Филијала Краљево у износу од 211.390,60 динара и да надлежној служби Фонда ПИО – Филијала Краљево достави М4 образац. Ставом другим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Рашкој П1 103/19 од 25.02.2020. године у делу става другог изреке, којим је обавезан тужени да тужилци уплати порезе, и у том делу тужба тужилце одбачена. Ставом трећим изреке, преиначена је пресуда Основног суда у Рашкој П1 103/19 од 25.02.2020. године у преосталом делу става другог изреке, у односу на досуђену законску затезну камату на појединачне месечне износе доприноса за

пензијско и инвалидско осигурање, тако што је одбијен захтев да се обавезе тужена да тужили уплати законску затезну камату на износе доприноса за пензијско и инвалидско осигурање као неоснован. Ставом четвртим изреке констатовано је да одлука о трошковима парничног поступка остаје неизмењена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену – става првог изреке, тужени је благовремено изјавио ревизију (погрешно означена као жалба) због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14 и 87/18 – у даљем тексту: ЗПП) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Указивање туженог на учињену битну повреду одредаба парничног поступка и члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП није од значаја јер се сходно члану 407. став 1. тачка 2. ЗПП ревизија не може изјавити због означене битне повреде одредаба парничног поступка.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у периоду од 09.04.2015. године до 19.08.2017. године по основу усменог споразума са туженим била у радном односу код туженог, где је обављала послове Пре ступања на рад тужила и тужени нису закључили ниједан од законом предвиђених уговора о заснивању радног односа или рада ван радног односа у писменој форми. Тужила је зараду 25.000,00 динара у почетку примала на руке, а након тога зарада је износила 28.000,00 динара док је на име трошкова превоза тужила примала износ од 5.000,00 динара. Тужила је напустила посао.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, по оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право кад су усвојили тужбени захтев и утврдили да је тужила била у радном односу код туженог почев од 09.04.2015. године до 19.08.2017. године и обавезали туженог да тужили уплати припадајуће доприносе за пензијско и инвалидско осигурање.

Одредбом члана 32. став 1. Закона о раду прописано је да се радни однос заснива закључењем уговора о раду, а ако уговор није закључен радни однос се заснива ступањем запосленог на рад.

Радни однос се по правилу заснива уговором о раду, кога закључују запослени и послодавац, и сматра се да је закључен када га потпишу запослени и директор, односно предузетник како је то предвиђено чланом 30. Закона о раду. Чланом 32. став 2. прописано је да ако послодавац са запосленим не закључи уговор о раду у складу са ставом 1. овог члана, сматра се да је запослени засновао радни однос на неодређено време даном ступања на рад.

Из цитираних законских одредби произлази да је уговор о раду формалан јер се закључује у писаном облику, теретан и комутативан. У циљу спречавања злоупотребе на тржишту рада и елиминације тзв. рада на црно (фактичког рада), законодавац је

Законом о раду из 2001. године увео правило о постојању радног односа, које је сада у закону изражено (прописано у члану 32. став 2.).

Дакле за примену цитиране законске одредбе, довољно је да је радник ступио на рад па се сматра да је даном почетка рада засновао радни однос. Правило из члана 30. и 32. Закона о раду важи за све видове заснивања радног односа (радни однос на неодређено време, радни однос на одређено време, пробни рад и за остале модалитете са непуним радним временом, рад ван просторија послодавца и за радни однос са кућним и помоћним особљем).

Стога су, и по оцени Врховног касационог суда, правилно нижестепени судови применили материјално право када су усвојили тужбени захтев тужиље, утврдивши да је тужиља била у радном односу код туженог у периоду од 09.04.2015. године до 19.08.2017. године, будући да је током поступка несумњиво утврђено да је тужиља ступила на рад код туженог на радно место ... и то по основу усменог договора са туженим дана 09.04.2015. године, да је овако успостављени однос по својој садржини и квалитету имао све карактеристике радног односа, како у погледу квалитета рада тако и у погледу права, обавеза и одговорности која произлази из радног односа, обзиром да је тужиља за свој рад примала зараду, имала одређено радно време, место рада и сл. Постојање поменутих карактеристика радног односа, тужени током поступка није спорио, нити је спорио да је тужиља уредно и савесно обављала послове ..., па како до закључења уговора о раду у писаном облику није дошло кривицом туженог као послодавца, а да ја тужиља у периоду од 09.04.2015. године до 19.08.2017. године провела на раду, то је основан тужбени захтев за утврђење да је тужиља у наведеном периоду била у радном односу.

На основу одредбе члана 414. став 1. ЗПП, Врховни касациони суд одлучио је као у изреци.

**Председник већа-судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић